

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Η ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ

ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Δ/νσις : Ἰωάννου Γενναδίου 14 – 115 21, Ἀθῆναι

Τηλ. 210-72.72.204, Fax 210-72.72.210, e-mail: contact@ecclesia.gr

Πρωτ. 3891

Ἀριθμ.

Ἀθήνησι 4^η Αὐγούστου 2014

Διεκπ. 1681

ΕΓΚΥΚΛΙΟΝ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Πρός

Τὴν Ἱεράν Ἀρχιεπισκοπὴν Ἀθηνῶν καί

Τὰς Ἱεράς Μητροπόλεις τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος

Τὴν Ἀποστολικὴν Διακονίαν τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος

Τὸ Διορθόδοξον Κέντρον τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος

Τὰς ὑπηρεσίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος

«Περὶ τῆς ὑποχρέωσης ἢ μὴ τῶν ἐκκλησιαστικῶν Ν.Π.Δ.Δ. πρὸς ἀπόδοσιν κρατήσεων ὑπὲρ τοῦ Μετοχικοῦ Ταμείου Πολιτικῶν Ὑπαλλήλων (Μ.Τ.Π.Υ.)»

Ἐπανερχόμενοι ἐπὶ τοῦ ζητήματος τῆς ὑποχρέωσης διενεργείας κρατήσεων ἐπὶ τῶν ἀποδοχῶν τῶν ἐκκλησιαστικῶν ὑπαλλήλων ὡς καὶ ἐπὶ ἀμοιβῶν τρίτων – μὴ ὑπαλλήλων παρεχόντων ὑπηρεσίας πρὸς τὰ ἐκκλησιαστικά νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου καὶ ἐν ὄψει τοῦ κυκλοφορήσαντος ἐγγράφου ὑπ' ἀριθμ. πρωτ. 59042/30.7.2014 τοῦ Μετοχικοῦ Ταμείου Πολιτικῶν Ὑπαλλήλων καθιστῶμεν σαφές ὅτι καὶ μετὰ τὸ ἀνωτέρω ἐγγραφον ἐμμένομεν ἐπὶ τοῦ Ἐγκυκλίου Σημειώματος τῆς Ἱεράς Συνόδου ὑπ' ἀριθμ. πρωτ. 1449/783/9.4.2014.

Περαιτέρω επαγόμεθα επί του ἄνωτέρω ἐγγράφου ὅτι :

α. τό ἐπιχείρημα τοῦ Μ.Τ.Π.Υ. ὅτι δήθεν τά ἐκκλησιαστικά νομικά πρόσωπα «*δεν παύουν να αποτελούν ΝΠΔΔ που έχουν συσταθεί από το Κράτος, γεγονός που συνεπάγεται ότι εμπίπτουν στην κατηγορία των υπόχρεων κρατήσεως και αποδόσεως στο ΜΠΠΥ του επίμαχου πόρου, σύμφωνα με το άρθρο 22 ΠΔ 422/1981*» εἶναι νομικῶς ἀβάσιμον και διαφωνεῖ ἐπ' αὐτοῦ σύμπασα ἡ νομική βιβλιογραφία (Π.Δ. Δαγτόγλου, Γενικό Διοικητικό Δίκαιο, αρ. 1136α, Ἐπ. Π. Σπηλιωτόπουλος, Εγχειρίδιο Διοικητικού Δικαίου Ι, 2010, αρ. 372, Α. Τάχος, Ἑλληνικό Διοικητικό Δίκαιο, 6η ἔκδ., σελ. 294, Σ. Λύτρας, Ἡ ὀργάνωση τῆς δημόσιας διοίκησης, 1993, σελ. 188, Ἰω. Κονιδάρης, Ἡ διαπάλη νομιμότητας καί κανονικότητας καί ἡ θεμελίωση τῆς ἑναρμονίσεώς τους, 1994, σελ. 217).

β. ὑπενθυμίζεται ὅτι ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος εἶναι κατά ῥητὴν ἀναγνώρισιν τοῦ νομοθέτου «*θεῖον καθίδρυμα καὶ ἔχουσα κεφαλὴν τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν*» (Ν. 590/1977, ἄρθρον 1 παρ. 1) καὶ ὄχι κρατικόν νομικόν πρόσωπον «*συσταθέν ὑπὸ τοῦ Κράτους*» (ἄρθρον 22 Π.Δ. 422/1981).

Ὁ δε νομοθέτης προσέδωσε εἰς τὰς προϋπαρχούσας τοῦ Κράτους νομικὰς ὄντοτητας τῆς καθ' ὅλου ἐν Ἑλλάδι Ἐκκλησίας καὶ «*κατὰ τὰς νομικὰς αὐτῶν σχέσεις*» τὴν ιδιότητα νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου, ἀποτελοῦν ὅμως ταῦτα «*μὴ κυβερνητικούς ὀργανισμούς*» (ὁρ. ἀπόφασιν Εὐρωπαϊκοῦ Δικαστηρίου Δικαιωμάτων τοῦ Ἀνθρώπου τῆς 9.12.1994, Ἰ. Μονές κατὰ Ἑλλάδος καὶ αἰτιολογικὴν ἔκθεσιν ὑπὸ τὸ ἄρθρον 68 παρ. 1 ὑποπαρ. 3 τοῦ Ν. 4235/2014).

γ. λησμονεῖται ἐπίσης ὅτι καὶ ὁ Καταστατικός Χάρτης τοῦ ἔτους 1969 (Ν.Δ. 126/1969), ὁ ὁποῖος βασιζέται εἰς παλαιότερον σχέδιον νόμου, σαφῶς ἠθέλησεν νὰ ἐξαιρέσῃ τά νομικά πρόσωπα τῆς Ἐκκλησίας ἀπὸ τὰ κρατικά νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, διαμνημονεύων ὅτι :

4. Ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος, αἱ Ἱεραὶ Μητροπόλεις αὐτῆς, αἱ Ἱεραὶ Μοναί, οἱ ἐνοριακοὶ Ναοί, αἱ Ἐκκλησιαστικαὶ Σχολαί, τὰ Ἐκκλησιαστικὰ Ἰδρύματα, ἡ Ἀποστολικὴ Διοκονία καὶ οἱ διὰ τοῦ παρόντος συνιστώμενοι Ἐκκλησιαστικοὶ Ὄργανισμοὶ εἶναι Νομικὰ Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου καὶ ἀποκλύουσι τῶν προνομίων τοῦ Κράτους, προκειμένου περὶ τῶν πράξεων αἵτινες ἀνάγονται ἀμέσως εἰς τοὺς πνευματικούς καὶ θρησκευτικούς σκοποὺς των. Διὰ τὴν διοίκησιν, διαχειρίσιν, ἐκμετάλλευσιν καὶ διάθεσιν τῶν περιουσιακῶν στοιχείων καὶ τῶν πόρων τῶν Νομικῶν τούτων προσώπων, οὐδεμία συγκατάθεσις ἢ ἄδεια οἰασδήποτε πολιτικῆς ἀρχῆς ἀπαιτεῖται, ἐπιφυλασσομένων τῶν ἐκ λόγων δημοσίας τάξεως ἢ δημοσίου συμφέροντος γενικῶς ἰσχυουσῶν νομίμων ρυθμίσεων καὶ ἀπαγορεύσεων. Οἰκονομικὸς ἔλεγχος παρὰ τῶν πολιτικῶν ἀρχῶν ἐπιτρέπεται μόνον κατὰ τὰ ἐν ἀρθρῷ 42 παρ. 8 τοῦ παρόντος ὀριζόμενα.

δ. περαιτέρω :

i) κατὰ τὴν γενομένην δεκτὴν ὑπὸ τοῦ ἀρμοδίου Ὑπουργοῦ γνωμοδότησιν τοῦ Νομικοῦ Συμβουλίου τοῦ Κράτους ὑπ' ἀριθμ. 796/1991 (σελ. 2-3) :

Ὁ ὡς ἄνω χαρακτηρισμὸς καθαρῶς θρησκευτικῶν ὀργανισμῶν ὡς ν.π.δ.δ. ἔχει ὡς σκοπὸν τὴν ἐν γένει προστασίαν τους, ἡ ὁποία ἐκδηλώνεται στὴν οργάνωσιν καὶ τὴν διοίκησιν αὐτῶν με ἀσκῆσιν δημοσίας ἐξουσίας, δὲν ἔχει ὅμως τὴν ἐννοίαν οἱ περιλαμβανόμενοι στὸν κύκλον τῆς δημοσίας Διοικήσεως, ὡς δημόσια νομικὰ πρόσωπα, ἰδρυθέντα κατ' ἐφαρμογὴν τῆς μεθόδου τῆς καθ' ὕλην, αυτοδιοικήσεως. Ἐξαίρεση θὰ ἦταν νοητὴ μόνον γιὰ τους φορεῖς τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἐκπαιδεύσεως. (βλ. Ε.Σπηλιωτοπούλου Ἐγχειρ. Διοικ. Δικ. 1985, σελ. 285).

ii) κατὰ τὴν γενομένην δεκτὴν ὑπὸ τοῦ ἀρμοδίου Ὑπουργοῦ γνωμοδότησιν τοῦ Νομικοῦ Συμβουλίου τοῦ Κράτους ὑπ' ἀριθμ. 233/2011 (σελ. 5) :

III. Από τις προπαρατεθείσες διατάξεις και ιδίως την παρ. 4 του άρθρου 1 του Ν. 590/1977, καθώς και την παγίως κρατήσασα στη θεωρία («Εγχειρίδιο Διοικητικού Δικαίου» Επ.Π Σπηλιωτόπουλου, δωδέκατη έκδοση, τ.Ι. σελ. 393-394) και στη νομολογία (βλ. ΣΤΕ 34/2009, ΣΤΕ 522/2008, ΣΤΕ 1818/2007, ΣΤΕ 3795/1990, ΑΠ (Ποιν) 778/2009, ΑΠ 248/1995, ΑΠ 375/1985, ΕΣ (Ολομ.) 196/2010 κλπ) άποψη, η Εκκλησία της Ελλάδος, οι Ιερές Μητροπόλεις και οι Ιερές Μονές χαρακτηρίζονται ως Ν.Π.Δ.Δ., διαρθρωμένα σε ιδιαίτερη ενότητα, διακρινόμενα από τη Δημόσια Διοίκηση λόγω της αυτονομίας τους έναντι αυτής, στα οποία, κατά κανόνα, τα όργανα του Κράτους δεν ασκούν εποπτεία, αφού η άσκηση της εκκλησιαστικής δραστηριότητας δεν περιλαμβάνεται στους σκοπούς της. Ο

iii) κατά την γενομένην δεκτήν υπό του άρμοδίου Υπουργού γνωμοδότησιν του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους υπ' αριθμ. 131/2012 οί εκκλησιαστικοί υπάλληλοι δέν δύνανται νά μεταταγοῦν κατά τάς διατάξεις του περί δημοσίων υπαλλήλων ισχύοντος Υπαλληλικού Κώδικος (άρθρα 70 έπομ. του Ν. 3528/2007) εις τό Δημόσιον ή άλλα ν.π.δ.δ., αλλά θά έπρεπε νά προβλεφθει ή τοιαύτη δυνατότης εις τόν Κανονισμόν της Έκκλησίας της Ελλάδος υπ' αριθμ. 5/1978, όπως και εγένετο διά του Κανονισμού υπ' αριθμ. 251/2013. **Συνεπώς τό Ν.Σ.Κ. έθεώρησε ότι οί εκκλησιαστικοί υπάλληλοι δέν είναι δημόσιοι υπάλληλοι ή υπάλληλοι Ν.Π.Δ.Δ. του πεδίου εφαρμογής του δημοσιοϋπαλληλικού Κώδικος.**

ε. Τό έπιχείρημα του Μ.Τ.Π.Υ. ότι :

«το προσωπικό της Εκκλησίας της Ελλάδος και των Εκκλησιαστικών ΝΠΔΔ δεν περιλαμβάνεται σε οποιαδήποτε ειδική κατηγορία υπαλλήλων, για τους οποίους η υπαγωγή στο ΜΤΠΥ είναι υποχρεωτική σύμφωνα με το άρθρο 15 ΠΔ 422/1981, ούτε όμως διαλαμβάνεται γι' αυτούς σαφής εξαίρεση από την εν λόγω υπαγωγή κατά το άρθρο 19 του ίδιου ΠΔ, σημαίνει ότι η κατ' εφαρμογή της γενικής διάταξης του άρθρου 14 ΠΔ 422/81 οι εν λόγω υπάλληλοι υπάγονται στο ΜΤΠΥ»

είναι άπολύτως έσφαλμένον, διότι τό άρθρον 19 του Π.Δ. 422/1981 έξαιρει ώρισμένας κατηγορίας υπαλλήλων, ακριβώς έπειδή είναι δημόσιοι πολιτικοί υπάλληλοι ή υπάλληλοι ειδικών κατηγοριών του άρθρου 15 και υπάγονται εις τά άρθρα 14 και 15 του Π.Δ. 422/1981. Τούτο δέν σημαίνει, έξ αντιστρόφου, ότι όσοι

υπάλληλοι δέν περιλαμβάνονται εις τήν εξαίρεσιν του̃ άρθρου 19 εἶναι δημόσιοι υπάλληλοι καί ἐμπίπτουν αὐτομάτως καί εις τά ἄρθρα 14 καί 15 του̃ Π.Δ. 422/1981 λόγω τῆς σιωπῆς του̃ άρθρου 19 ὡς πρός αὐτούς. Τό ζήτημα, συνεπῶς, εἶναι ἐάν οἱ ἐκκλησιαστικοί υπάλληλοι ἐμπίπτουν ὡς «δημόσιοι πολιτικοί υπάλληλοι» ἢ υπάλληλοι ειδικῶν κατηγοριῶν εις τά ἄρθρα 14 ἢ 15 του̃ Π.Δ. 422/1981 καί ὄχι ἐάν μνημονεύονται εις τήν εξαίρεσιν του̃ άρθρου 19 του̃ Π.Δ. 422/1981. Εἶναι σαφές ὅτι δέν ἀναφέρονται εις τὰς ειδικὰς κατηγορίας του̃ άρθρου 15 του Π.Δ. 422/1981, ὡς καί ὅτι οὐδέποτε οἱ ἐκκλησιαστικοί υπάλληλοι χαρακτηρίσθησαν ὡς δημόσιοι πολιτικοί υπάλληλοι ἐκ του̃ Νόμου 590/1977 ἢ ἐκ τῆς νομολογίας, ὥστε νά ἐμπίπτουν εις τό ἄρθρον 14.

στ. Τό ἐπιχείρημα του̃ Μ.Τ.Π.Υ. ὅτι ἐκ του̃ άρθρου 3 του̃ Συντάγματος καί του̃ Ν. 590/1977 συνάγεται ὅτι :

«στην ἔννοια τῆς δημόσιας υπηρεσίας που εκπληρώνει ἀνάγκες διαρκούς χαρακτήρα ἐμπίπτουν, μεταξύ ἄλλων, τόσο ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος καθεαυτή ὅσο καὶ τὰ Ἐκκλησιαστικά ΝΠΔΔ»
καί ὅτι :

«Οἱ ἐκκλησιαστικοί υπάλληλοι ἐμπεριέχονται στην ἔννοια του δημοσίου πολιτικού υπαλλήλου διότι, ρητῶς προβλεπόταν στους Καταστατικούς Χάρτες Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος μέχρι το ἔτος 1969»

δέν εὐσταθεῖ, διότι, πέραν ὧσων ἀναφέρονται ἀνωτέρω διά τήν νομικήν φύσιν τῶν νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου τῆς Ἐκκλησίας, **τόσον ὁ προϊσχύσας Κ.Χ.Ε.Ε. (Ν.Δ. 126/1969), ὅσον καί ὁ ἰσχύων Ν. 590/1977 ἔχουν παύσει νά χαρακτηρίζουν πλέον τοὺς ἐκκλησιαστικούς υπαλλήλους ὡς «δημοσίους υπαλλήλους» ἐν ἀντιθέσει πρός παλαιότερας καί ἤδη καταργηθείσας διατάξεις (ἄρθρα 10 του̃ Ν.Δ. 671/1943, 7 του̃ Ν. 5187/1931).**

Συνεπῶς τό ἐπιχείρημα ὅτι ὁ προϊσχύσας Καταστατικός Χάρτης τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος (Ν. Δ. 126/1969) καί ὁ ἤδη ἰσχύων Κ.Χ.Ε.Ε. (Ν. 590/1977) ἔχουν ἀπαλείψει τόν χαρακτηρισμόν τῶν ἐκκλησιαστικῶν υπαλλήλων ὡς «δημοσίων υπαλλήλων» συνηγορεῖ ὑπέρ τῆς μή υπαγωγῆς των εις τό ἄρθρον 14 του Π.Δ. 422/1981.

ζ. Τό ἐπιχείρημα του̃ Μ.Τ.Π.Υ. ὅτι :

«Όπως προεκτέθηκε, υπό το Κράτος των εκάστοτε ισχυσάντων Καταστατικών Χαρτών της Εκκλησίας της Ελλάδος μέχρι το έτος 1969, οι εκκλησιαστικοί υπάλληλοι χαρακτηρίζονταν ρητά από τον νομοθέτη ως δημόσιοι υπάλληλοι χωρίς περαιτέρω διάκριση, κατ' επέκταση δε, υπήγοντο αναμφίβολα στην υποχρέωση συμμετοχής στο ΜΤΠΥ. Από δε τη θέση σε ισχύ του Καταστατικού Χάρτη της Εκκλησίας της Ελλάδος του έτους 1969 (ΝΔ 126/1969) και εντεύθεν, ο νομοθέτης έπαυσε να ονομάζει ρητώς τους εκκλησιαστικούς υπαλλήλους ως δημοσίους.

Υπό τα δεδομένα αυτά, ακόμα και αν ήθελε υποτεθεί ότι η αλλαγή στάσης αυτή του νομοθέτη ενέχει βούληση του να άρει τη δημοσιοϋπαλληλική ιδιότητα των εκκλησιαστικών υπαλλήλων, τούτο δε σημαίνει ότι ο νομοθέτης θέλησε ταυτόχρονα να εξαιρέσει τους εν λόγω υπαλλήλους από την υποχρεωτική συμμετοχή στο ΜΤΠΥ. Αν επεδίωκε τέτοια εξαίρεση ο νομοθέτης, θα το προέβλεπε ρητώς, όπως έπραξε με τις αναφερόμενες στο άρθρο 19 ΠΔ 422/1981 κατηγορίες προσωπικού. Το ότι λοιπόν σιώπησε, σημαίνει ότι οι εκκλησιαστικοί υπάλληλοι, εξακολουθούν να υπάγονται στο καθεστώς της υποχρεωτικής συμμετοχής στο ΜΤΠΥ» διότι πρό πολλού οι εκκλησιαστικοί υπάλληλοι είναι δημόσιοι υπάλληλοι, καθ' όσον : «Στην έννοια του δημοσίου πολιτικού υπαλλήλου υπάγονται οι προσλαμβανόμενοι σε νομοθετημένες οργανικές θέσεις προς εκτέλεση δημόσιας υπηρεσίας που εκπληρώνει ανάγκες διαρκούς χαρακτήρα και συνδεόμενοι με άμεση υπηρεσιακή σχέση προς το κράτος ή τα ΝΠΔΔ, έστω και αν δεν μισθοδοτούνται ή δεν συνταξιοδοτούνται από το Δημόσιο Ταμείο (ΣτΕ 4164/1996, 3180/1997, ΑΠ 1179/1986 κλπ).» και «το προσωπικό που απασχολεί η Εκκλησία για την επιτέλεση του έργου της (κατά το άρθρο 42 του ως άνω Ν. 590/1977 και τους σε εκτέλεση αυτού εκδοθέντες κανονισμούς της Διαρκούς Ιεράς Συνόδου με αριθμούς 5/1978 ΦΕΚ Α 948/03.04.1987, 156/2002 ΦΕΚ Α 338/31.12.2002) εμπίπτει στην έννοια των προσλαμβανόμενων σε νομοθετημένες οργανικές θέσεις.»

δέν εύσταθει διά τόν άπλόν λόγον ότι :

α) δέν υπάρχουν πρό του Ν. 590/1977 διά νόμου συνεστημένα οργανικά θέσεις εκκλησιαστικών υπαλλήλων.

Αντιθέτως νομοθετημέναι ὀργανικαί θέσεις προεβλέφθησαν τό πρῶτον μετά τήν ἰσχύν τοῦ νέου Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος (Ν. 590/1977), ἤτοι πολύ ἀργότερον τῆς καταργήσεως τοῦ χαρακτηρισμοῦ τῶν ἐκκλησιαστικῶν ὑπαλλήλων ὡς «δημοσίων ὑπαλλήλων» (Ν.Δ. 126.1969), καί μέ τούς Νόμους 1476/1984 (ἄρθρον 20), 2819/2000 (19 παρ. 5), 3255/2004 (6 παρ. 10).

β) ἐκεῖ ὅπου ὁ νομοθέτης ἠθέλησεν νά διατηρήσῃ ὑπαλλήλους ἐκκλησιαστικῶν Ν.Π.Δ.Δ. τοῦ ἄρθρου 1 παρ. 4 τοῦ Ν. 590/1977 ὑπό τό καθεστῶς τοῦ Π.Δ. 422/1981 τό ὥρισεν ῥητῶς.

Οὕτως περί τῶν ἐκκλησιαστικῶν ὑπαλλήλων τοῦ Τ.Α.Κ.Ε., τό ὁποῖον ἐπίσης περιλαμβάνεται εἰς τά νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου τοῦ ἄρθρου 1 παρ. 4 τοῦ Ν. 590/1977, τό Π.Δ. 422/1981 προέβλεψεν εἰς τās εἰδικάς κατηγορίας ὑπαλλήλων τοῦ ἄρθρου 15 (περίπτωσις θ') ὅτι οὗτοι ὑπάγονται εἰς τās κρατήσεις ὑπέρ τοῦ Μ.Τ.Π.Υ.. Συνεπῶς, ἡ μή συμπερίληψις τῶν ὑπαλλήλων τῶν λοιπῶν ἐκκλησιαστικῶν Ν.Π.Δ.Δ. τοῦ ἄρθρου 1 παρ. 4 τοῦ Ν. 590/1977 ὑπέρ τοῦ ἀντιθέτου συμπεράσματος συνηγορεῖ.

γ) ἐπί πλέον οἱ ἐκκλησιαστικοί ὑπάλληλοι δέν ἐκτελοῦν «δημόσιαν ὑπηρεσίαν», ἤτοι ἔργον κρατικῆς ἀποστολῆς καί φύσεως.

Ἡ αἰτιολογική ἔκθεσις ὑπό τό ἄρθρον 68 παρ. 1 παρ. 3 τοῦ Ν. 435/2014 ξεκάθαρα ἀναφέρει ὅτι κατά τήν ἀποψιν τοῦ νομοθέτου :

3. Με την πρόσφατη νομοθετική παραγωγή και την εισαγωγή νέων νομοθετικών εργαλείων για την ορθολογική οργάνωση και δημοσιονομική διαχείριση, τον καλύτερο έλεγχο και την αποτελεσματικότερη εποπτεία της δημόσιας διοίκησης και του δημοσίου τομέα, τα θρησκευτικά νομικά πρόσωπα, που είναι εκ του νόμου οργανωμένα υπό τη μορφή του νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου, βρέθηκαν ενώπιον ρυθμίσεων και νομικών υποχρεώσεων που, ενώ αυτές είναι συμβατές ή και απαραίτητες για μια δημόσια υπηρεσία ή ένα νομικό πρόσωπο του ευρύτερου δημοσίου τομέα ελεγχόμενο ή χρηματοδοτούμενο από το Κράτος, δεν συνάδουν με τη φύση και την αποστολή τους ως αυτοδιοικήτων και αυτοχρηματοδοτούμενων νομικών προσώπων ειδικού σκοπού, που έχουν διακριτό ρόλο από το Κράτος, ούτε με την ιδιαίτερη οργάνωση που έχουν εγκαταστήσει μέχρι σήμερα, προκειμένου να εξυπηρετήσουν ακριβώς αυτούς τους ειδικούς σκοπούς. Το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου έχει αποσαφηνίσει και σε ελληνική υπόθεση (ΕΔΔΑ Holy Monasteries c. Greece) και σε υποθέσεις μεταξύ άλλων ευρωπαϊκών Κρατών και Εκκλησιών με νομική μορφή ν.π.δ.δ., ότι, παρότι στα κράτη αυτά οι Εκκλησίες είναι νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, είναι «μη κυβερνητικοί οργανισμοί» και έχουν πλήρως δικαίωμα αυτοδιοίκησης των υποθέσεών τους έναντι του Κράτους με αποφάσεις των διοικητικών οργάνων τους (ΕΔΔΑ Holy Synod of the Bulgarian Orthodox Church c. Bulgaria, ΕΔΔΑ Siebenhaar c. Allemagne, ΕΔΔΑ Reuter c. Allemagne, ΕΔΔΑ Müller c. Allemagne, ΕΔΔΑ Fernández Martínez v. Spain, ΕΔΔΑ Schüth c. Allemagne, ΕΔΔΑ Obst c. Allemagne). Έτσι, με την 3^η περίπτωση της προτεινόμενης ρύθμισης εισάγεται μία γενική ρύθμιση για αυτά τα ειδικά νομικά πρόσωπα, ήτοι τα νομικά πρόσωπα της Εκκλησίας της Ελλάδος, της Εκκλησίας της Κρήτης και των Ιερών Μητροπόλεων Δωδεκανήσου και Εξαρχίας Πάτμου, των Ισραηλιτικών Κοινοτήτων, του Κεντρικού Ισραηλιτικού Συμβουλίου, του Οργανισμού Περιθάλψεως και Αποκαταστάσεως Ισραηλιτών Ελλάδος, προκειμένου να διευκρινιστεί ότι αυτά δεν ταυτίζονται με τα κρατικά ν.π.δ.δ. και δεν υπάγονται στις διατάξεις δημοσίου δικαίου, που αφορούν τη Γενική Κυβέρνηση και το δημόσιο τομέα - στενό ή ευρύτερο- εκτός εάν το ορίζει ρητά κάποια συγκεκριμένη διάταξη. Ωστόσο, συνεχίζουν να ισχύουν οι τυχόν μέχρι σήμερα εφαρμοζόμενες σ' αυτά διατάξεις, που αφορούν στην εποπτεία τους και τον δημοσιονομικό έλεγχό τους καθώς και την πρόσληψη και την κατάσταση του προσωπικού τους (π.χ. το άρθρο 45 παρ. 4 του ν. 590/1977 για τον διαχειριστικό έλεγχο του κράτους στις εκκλησιαστικές διαχειρίσεις ή το άρθρο 1 του ν. 3812/2009 για την πρόσληψη εκκλησιαστικών υπαλλήλων μέσω Α.Σ.Ε.Π.). Διευκρινίζεται επίσης ότι σε όσες περιπτώσεις τα παραπάνω θρησκευτικά νομικά πρόσωπα λαμβάνουν επιχορηγήσεις και κάθε είδους χρηματοδοτήσεις από το Κράτος ή ευρωπαϊκούς πόρους υποχρεούνται να ακολουθούν την κείμενη νομοθεσία δημοσίου δικαίου κατά την διαχείριση αυτών των χρηματικών ποσών (π.χ. ανάθεση συμβάσεων έργων) και ότι υπάγονται στον ίδιο δημοσιονομικό έλεγχο, που υπάγονται και τα επιχορηγούμενα κρατικά ν.π.δ.δ..

η. τέλος, τό νόημα τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 68 παρ. 1 ὑποπαρ. 3 τοῦ Ν. 4235/2014 εἶναι ὅτι ὅπου ἡ κείμενη νομοθεσία ὀμιλεῖ περὶ τῶν Ν.Π.Δ.Δ. τοῦ Δημοσίου Τομέως καί τῆς Γενικῆς Κυβερνήσεως καί ἀναφέρεται εἰς θέματα διοικήσεως, ὀργανώσεως, περιουσιακῆς καί λογιστικῆς διαχειρίσεως, **Λειτουργῶν καί Προσωπικοῦ τῶν**, αἱ συγκεκριμέναι διατάξεις δέν ἀφοροῦν πλέον τὰ ἐκκλησιαστικά νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, εἰ μὴ μόνον ἐάν ρητῶς διαμνημονεύουν καί αὐτά, καί ὄχι τό ἀντίθετον, ὅπως κατ' ἐσφαλμένην ἀνάγνωσιν ἀποδίδεται εἰς τό ἔγγραφο τοῦ Μ.Τ.Π.Υ..

Ἐπισημαίνεται ἐπιπροσθέτως καί ἐν κατακλείδι ὅτι πλέον, ἐν ὄψει τῶν ἐγγράφως ἐκπεφρασμένων νομικῶν θέσεων τοῦ Μ.Τ.Π.Υ. ὅτι τὰ ἐκκλησιαστικά νομικά πρόσωπα εἶναι «*δημόσιαι ὑπηρεσίαι*» καί ὅτι οἱ ἐκκλησιαστικοί ὑπάλληλοι εἶναι καί παραμένουν «*δημόσιοι πολιτικοί ὑπάλληλοι*», ἢ τυχόν παρακράτησις καί ἀπόδοσις κρατήσεων ὑπέρ τοῦ Μ.Τ.Π.Υ. ἐκ μέρους τῶν λογιστηρίων τῶν ἐκκλησιαστικῶν Ν.Π.Δ.Δ. δημιουργεῖ τόν πρόδηλον κίνδυνον νά χρησιμοποιηθεῖ καί ὡς ἐπιχείρημα ὑπέρ τῆς προσθέτου ὑποχρέωσης ἐφαρμογῆς τοῦ συνόλου τῶν ἰσχυουσῶν νομοθετικῶν διατάξεων περί τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων καί εἰς βάρος τῶν ἐκκλησιαστικῶν ὑπαλλήλων (ὑποχρέωσις διαγραφῆς κενῶν ὀργανικῶν θέσεων, ὑπαγωγή εἰς καθεστῶς ἐφεδρείας ὑπαλλήλων, ἀναγκαστικά μετατάξεις, ὑποχρεωτικός ἐπανελέγχος μετατροπῆς συμβάσεων ἐργασίας ἀορίστου χρόνου κ.λπ.) καί ὅσων ἄλλων ἔπονται εἰς τό μέλλον.

Ἐντολῇ καί ἐξουσιοδοτήσῃ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου
Ὁ Ἀρχιγραμματεὺς

† Ὁ Διαυλείας Γαβριήλ